ITALIYA YOSHLARI TILI: XUSUSIYATLARI VA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR

SAMDCHTI Ispan italyan kafedrasi o'qituvchisi
Gulchehra Xadjiyeva Norovna
SAMDCHTI Italyan tili yo'nalishi 4-bosqich talabasi
Nigina Uktamova Alisher qizi

Annotasiya: *Italiya yoshlari tili internet, ijtimoiy tarmoqlar va zamonaviy madaniyat ta'siri ostida tez sur'atlarda o'zgarib bormoqda. Ushbu maqolada yoshlar nutqiga xos sleng birliklar, qisqartmalar, yangi leksik va frazeologik birliklar hamda ijtimoiy tarmoqlarning tilga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, yoshlar tilining sotsiokultural ahamiyati va guruh identifikatsiyasidagi roli yoritiladi.*

***Kalit so'zlar*:** *Italiya, yoshlar tili, sleng, internet ta'siri, ijtimoiy tarmoqlar.*

Аннотация: *Язык молодежи Италии стремительно изменяется под влиянием интернета, социальных сетей и современной культуры. В статье анализируются сленг, сокращения, новые языковые единицы, а также влияние социальных сетей на речь молодежи. Особое внимание уделяется социокультурной значимости молодежного языка и его роли в формировании групповой идентичности.*

Ключевые слова: *Италия, язык молодежи, сленг, влияние интернета, социальные сети.*

Abstract: *The language of Italian youth is rapidly changing under the influence of the Internet, social media, and modern culture. This article analyzes slang, abbreviations, new lexical units, and the impact of social networks on youth speech. It also examines the sociocultural significance of youth language and its role in group identity formation.*

Key words: *Italy, youth language, slang, Internet influence, social media.*

So‘zlashuv va til madaniyati har bir jamiyatning ijtimoiy hayotida muhim o‘rin tutadi. Ayniqsa, yosh avlod nutqiy xulq-atvori jamiyatdagi zamonaviy madaniy va ijtimoiy jarayonlarni aks ettiruvchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Italiya boy tarixiy va madaniy merosga ega bo‘lgan mamlakat bo‘lib, uning tili ham doimiy ravishda rivojlanib, an’anaviylik va zamonaviylik unsurlarini o‘zida mujassamlashtirib kelmoqda.

Italiya yoshlari tili nafaqat muloqot vositasi, balki ijtimoiy identitet, guruh ichidagi munosabatlar hamda globalizatsiya sharoitida yoshlarning o‘zini ifodalash usullarini belgilovchi muhim omil sifatida namoyon bo‘ladi. Yoshlar nutqida standart italyan tili bilan bir qatorda turli dialektlar, sleng birliklar hamda ingliz va boshqa xorijiy tillardan kirib kelgan elementlar faol qo‘llaniladi. Bu holat urbanizatsiya, raqamli kommunikatsiya, ijtimoiy tarmoqlar va global madaniyat ta’siri bilan bevosita bog‘liqdir.

Yoshlarga xos leksik, morfologik va sintaktik xususiyatlar ularning guruh ichidagi aloqalarini mustahkamlab, ijtimoiy jihatdan o‘zaro tanib olish jarayonini yengillashtiradi. Zamonaviy tendensiyalar yoshlar tilida yangi so‘zlar, iboralar va kommunikativ uslublarning paydo bo‘lishiga olib kelmoqda. Xususan, ijtimoiy tarmoqlarda qisqartmalar, memlar va emojilarning faol ishlatilishi tilning vizual-kommunikativ jihatlarini kuchaytirmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi Italiya yoshlari tilining asosiy xususiyatlarini aniqlash, uning ijtimoiy-madaniy kontekstdagi o‘rnini tahlil qilish hamda zamonaviy tendensiyalarini yoritishdan iborat.

So‘nggi yillarda Italiya yoshlari tilini o‘rganishga bag‘ishlangan ko‘plab ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Tadqiqotlar yoshlar tilining dinamik, doimiy o‘zgaruvchan va ijtimoiy omillar bilan chambarchas bog‘liq tizim ekanini

ko‘rsatadi. Jumladan, Bagna va Bellinzona Rim yoshlari nutqida keng tarqalgan sleng va qisqartmalarni tahlil qilib, ularning guruh ichidagi identifikatsiya vositasi sifatidagi rolini ko‘rsatadi [1].

Cambria va hamkorlarining tadqiqotlarida ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar nutqiga ta’siri yoritilib, Instagram va TikTok kabi platformalarda qisqartmalar va emojilarning kommunikativ ahamiyati tahlil qilingan [2]. Barberio esa ingliz tilidan kirib kelgan leksik birliklarning Italiya yoshlari tilida faol qo‘llanilishini globalizatsiya jarayonlari bilan izohlaydi [3]. Fiorentino tadqiqotlarida esa Florensiya yoshlari nutqida dialekt va slengning integratsiyasi ijtimoiy yaqinlik va guruh birdamligini ifodalovchi vosita sifatida talqin etiladi [4].

Adabiyotlar tahlili Italiya yoshlari tilida quyidagi asosiy tendensiyalarni aniqlash imkonini beradi:

1. Sleng va dialektlarning integratsiyasi;
2. Inglizcha va boshqa xorijiy tillar ta’sirining kuchayishi;
3. Raqamli kommunikatsiya vositalarining tilga faol kirib kelishi.

Tadqiqotda tavsifiy va qiyosiy tahlil metodlaridan foydalanildi. Asosiy material sifatida ijtimoiy tarmoqlardagi yoshlar muloqoti, zamonaviy ilmiy adabiyotlar hamda empirik kuzatuv natijalari olindi. Tadqiqot Rim, Milan va Florensiya yoshlari nutqida sleng, inglizcha kiritmalar va qisqartmalarning qo‘llanilishiga qaratildi.

Tahlil natijalari quyidagilarni ko‘rsatdi:

- Yoshlar nutqida inglizcha qisqartmalar (FOMO, YOLO, OMG) keng qo‘llaniladi;
- Italiyaga xos sleng birliklar (*figo*, *cazzate*, *sbatti*) faol ishlatiladi;
- Qisqartmalar (*tel*, *net*, *info*) muloqotni soddalashtiradi;
- Hashtag va emojilar nutqning ifodaviyligini oshiradi;

- Til guruhga mansublik va ijtimoiy yaqinlikni mustahkamlaydi.

Shuningdek, zamonaviy yoshlarga xos inklyuziv nutq shakllari (*tutte e tutti*) va ijtimoiy masalalarga oid iboralar (*eco-friendly, body positivity*)ning keng tarqalayotgani kuzatildi.

Italiya yoshlari tili zamonaviy jamiyatning ijtimoiy va madaniy jarayonlarini aks ettiruvchi murakkab va dinamik tizimdir. Sleng, dialektlar, inglizcha kiritmalar hamda raqamli kommunikatsiya elementlari yoshlar nutqining ajralmas qismiga aylangan. Ushbu tendensiyalar yoshlar tilining nafaqat kommunikativ, balki identifikatsion funksiyasini ham kuchaytiradi.

Tadqiqot natijalari Italiya yoshlari tilini o‘rganish sotsiolin-gvistika va madaniyatshunoslik uchun muhim ilmiy ahamiyatga ega ekanini ko‘rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Bagna, C., & Bellinzona, R. (2016). *Giovani e linguaggio: analisi dello slang urbano a Roma*. Roma: Carocci Editore.
2. Cambria, S., Bianchi, F., & Russo, L. (2018). *Social media e linguaggio giovanile: tendenze e innovazioni*. Milano: FrancoAngeli.
3. Barberio, M. (2020). *L’influenza dell’inglese sul linguaggio dei giovani italiani*. Firenze: Le Monnier.
4. Fiorentino, A. (2019). *Dialetti e slang giovanile a Firenze*. Bologna: Il Mulino.
5. Crystal, D. (2011). *Internet and Language: A Sociolinguistic Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
6. Tagliamonte, S. A., & Roberts, C. (2005). Youth Language and Social Networks. *Journal of Sociolinguistics*, 9(2), 123–147.